

Biedrība "Latvijas Mediju ētikas padome"

**Ētikas padomes atzinums
Nr. 3/2026**

Rīgā, 2026. gada 4 martā

Biedrības "Latvijas Mediju ētikas padome" (turpmāk tekstā – "Biedrība") Ētikas padome (turpmāk – "Ētikas padome") 2026. gada 18. februāra sēdē šādā sastāvā: Andrejs Mēters, Skaidrīte Lasmane, Anda Rožukalne, Guntars Līcis, Raivis Spalvēns, Aleksandrs Mirlins, Toms Ostrovskis

konstatē:

[1] Biedrības valde 2026. gada 23. janvārī saņēma privātpersonas (turpmāk tekstā – "Sūdzības iesniedzējs") iesniegumu (turpmāk tekstā – "Sūdzība") par 2023. gada martā "SIA All Media Latvia" (turpmāk tekstā – "Medijs") portālā "tv3.lv" publicēto rakstu "Iegādājoties pazīstama latviešu zīmola apģērbu, klienti paliek bez pasūtījuma un naudas; pārdevēja — kā izkūpējusi gaisā" (turpmāk tekstā – "Raksts") un ar to saistītos Sižetus. Ētikas padome konstatēja, ka Raksts veidots, balstoties uz TV3 raidījuma "Bez Tabu" pārraidīto informāciju (turpmāk tekstā – "Sižets").

[2] Sūdzības iesniedzējs informē, ka Sižetā un Rakstā par viņu radīts vienpusējs, dramatizēts un stigmatizējošs priekšstats par iespējamu krāpniecisku vai prettiesisku rīcību. Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka laiks komentāra sniegšanai Sižetam viņam bijis nepietiekams – žurnālistes e-pasts ar jautājumiem viņam ticis nosūtīts iepriekšējās dienas vakarā, nepilnas 24 stundas pirms Sižeta; saziņa tikusi veikta, izmantojot e-pasta adresi, kas piederējusi juridiski jau likvidētam uzņēmumam; publikācijā un sižetos ticis radīts iespaids, ka viņš atteicies sniegt komentāru; televīzijas sižetos tikuši izmantoti vizuāli materiāli un virsraksti, kas skatītājiem radot tiešu asociāciju ar "krāpniecību"; fakts, ka Valsts policija nav uzsākusi kriminālprocesu, jo netika konstatētas krāpšanas pazīmes nav ticis atspoguļots pienācīgi; Rakstā un Sižetā ticis nosaukts Sūdzības iesniedzēja vārds un uzvārds, lai gan Sižeta pārraidīšanas brīdī attiecīgais uzņēmums jau bija juridiski likvidēts un viņš ar to nav bijis saistīts; kreditori nav pieteikuši savas prasības likvidācijas procesā noteiktajā kārtībā; pēc Sižeta Sūdzības iesniedzējs sniedzis Medijam informāciju, tomēr Medijs nav veicis korekcijas publiskotajos materiālos. Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka Medija publiskotā informācija rada nesamērīgu kaitējumu viņa reputācijai kā privātpersonai un neatbilst mediju ētikas pamatprincipiem.

Sūdzības iesniedzējs lūdz Ētikas padomi izvērtēt Rakstu un Sižetu.

[3] Atbilstoši Biedrības Statūtu 6.2. punktam Biedrības valde Sūdzību nosūtīja Medijam, aicinot izvērtēt tā rīcības atbilstību Ētikas kodeksam un sniegt Biedrībai skaidrojumu.

[4] Atbildes vēstulē Medijs paskaidro, ka Sūdzību uzskata par nepamatotu un 2026. gada 23. janvārī jau ir sniedzis atbildi Sūdzības iesniedzējam uz tā iesniegumu par pieprasījumu materiālus izdzēst. Sižets veidots 2023. gada pavasarī, un līdz 2026. gada 15. janvārim Sūdzības iesniedzējs nav vērsies pie Medija ar Sūdzībā norādītajām pretenzijām.

Medijs skaidro, ka Sižetā ir sniegts precīzs un konkrēts situācijas apskats, reaģējot uz patērētāju lūgumu palīdzēt noskaidrot apstākļus un sniegtot sabiedrībai kā patērētājam informāciju par notikušo. Vērā ņemams apstāklis, ka Patērētāju tiesību aizsardzības centrā saistībā ar Sižetā skatīto jautājumu bija saņemti 20 iesniegumi. Pēc PTAC sniegtās informācijas, bija izveidojusies situācija: ja cietusi persona vērsās tieši PTAC strīdu komisijā, tad nauda personai tika atdota.

Medijs skaidro, ka pretēji Sūdzības iesniedzēja norādītajam, ka "netika pienācīgi atspoguļots fakts, ka Valsts policija nav uzsākusi kriminālprocesu, jo netika konstatētas krāpšanas pazīmes", Sižetā ir

iekļauts precīzs Valsts policijas pārstāves citāts par to, ka nav konstatēts noziedzīga nodarījuma sastāvs. Tāpat rakstā, kas pievienots Sižetam, šis citāts ir arī vizuāli izcelts, sniedzot sabiedrībai korektu un uzsvertu informāciju par Sūdzības iesniedzēja statusu attiecībā uz izveidojušos situāciju.

Medijs skaidro, ka Sūdzības iesniedzēja uzņēmuma juridiskais statuss neietekmē tā gatavotajos materiālos ietverto faktu patiesumu, jo tie balstīti uz notikumiem, kas aizsākās vēl pirms un pat pēc Sūdzības iesniedzēja uzņēmuma likvidācijas pabeigšanas.

Medijs uzskata, ka Sižetā nav pārkāpti Latvijas mediju ētikas kodeksā noteiktie principi, jo ir nodrošināts, ka sabiedrībai sniegtā informācija ir patiesa, objektīva un balstīta uz pārbaudītiem faktiem. Sižetā nav iekļautas nepatiesas vai maldinošas ziņas, kā arī nav veikti tiši centieni situāciju pārspīlēt vai sagrozīt. Turklāt žurnāliste ir nodrošinājusi situācijas apskatu no vairāku neatkarīgu iestāžu puses, atspoguļojot šo iestāžu sniegtos viedokļus.

Medijs noraida arī Sūdzības iesniedzēja iebildes par neatbilstošu termiņu un komunikācijas kanālu, – likvidētā uzņēmuma komunikācijas kanāls pats par sevi automātiski nav uzskatāms par nepieejamu Sūdzības iesniedzējam. Žurnāliste bija mēģināja sazināties arī telefoniski, taču Sūdzības iesniedzējs uz šo zvanu nav reaģējis. Šis saziņas mēģinājums ir atspoguļots gan Sižetā, gan Rakstā. Līdz ar to Medijs atbildīgi atspoguļojis iegūto informāciju, ievērojot profesionālās ētikas normas.

Arī Sižetā sniegto informāciju Medijs neuzskata ne par pārspīlētu, ne negodprātīgu vai neatbilstošu mediju ētikas principiem. Apzīmējumu “krāpniecība” lietojušas Sižetā intervētās personas, nevis žurnāliste vai TV3 Group izdarot šādu secinājumu un pasniedzot to kā apgalvojumu.

Pēc Sižeta saņemtajā Sūdzības iesniedzēja sniegtajā skaidrojumā nav bijusi ietverta tāda informācija, kas žurnālistei liktu pēc būtības mainīt vai papildināt Sižeta saturu.

Tāpat Medijs skaidro, ka nav pietiekams pamats pieprasīt Sižeta dzēšanu. Ja publicēšanas brīdī informācija bija patiesa un sabiedriski nozīmīga, medijam nav pienākuma to dzēst. Publiskotā informācija attiecās uz Sūdzības iesniedzēja veiktās saimnieciskās darbības rezultātā radītiem apstākļiem, un to nevar kvalificēt kā privātās dzīves aizskārumu tikai tādēļ, ka uzņēmuma darbība vēlāk ir pārtraukta. Atbildība par saimnieciskās darbības laikā pieņemtajiem lēmumiem un to sekām saglabājas neatkarīgi no uzņēmuma likvidācijas fakta. Žurnālistu pienākums ir sniegt sabiedrībai patiesu un faktos balstītu informāciju, un Sižeta tapšanas laikā tieši tāda informācija arī bija žurnālistes rīcībā.

Situācijas atrisinājums pēc konkrētā Sižeta esot atspoguļots 2023. gada 7. septembrī publicētajā turpinājumā “Pēc ‘Bez Tabu’ iesaistīšanās Londonā dzīvojošā latviete atgūst naudu par nepiegādātu pašmāju zīmola ‘Colorfall’ apģērbu”. Ar šādu turpinājumu un atrisinājumu sabiedrībai ir sniegts pilnvērtīgs priekšstats, arī Sūdzības iesniedzēja telefonzvana atspoguļojums ar skaidrojums par situācijas attīstību, kas atspoguļo Sūdzības iesniedzēja darbības un rezultātu. Arī šajā materiālā neesot konstatējama nekāda manipulatīva informācijas pasniegšana, un žurnāliste ir skaidri norādījusi, ka informācija tika lūgta no Sūdzības iesniedzēja kā likvidētā uzņēmuma valdes locekļa, lai nodrošinātu sabiedrības izpratni par situāciju un iespējamiem risinājumiem. Likvidēts uzņēmums pats par sevi nenozīmē, ka uzņemtas saistības pret patērētājiem nevar tikt nokārtotas, jo īpaši, ņemot vērā, ka Sižeta tapšanas laikā intervējamās personas norādīja, ka saziņa ar Sūdzības iesniedzēju notikusi arī, izmantojot Facebook platformu. Šāda komunikācija radīja patērētājiem pamatotu paļāvību, veicot pasūtījumus un maksājumus avansā.

[5] Biedrības valde Sūdzību, informāciju par Rakstu un Sižetu un Medija atbildi nodeva izskatīšanai Biedrības Ētikas padomei atbilstoši Biedrības Statūtu 6.1.1. punktam.

[6] Andrejs Mēters jautājuma no jautājuma izskatīšanas atturas, lai izslēgtu interešu konfliktu.

Ievērojot konstatēto, Ētikas padome secina:

[7] Nedz normatīvie akti, nedz Biedrības Statūti vai Ētikas kodekss nedod tai tiesības sniegt apstākļu juridisko vērtējumu, to skaitā par persona datu aizsardzību un goda un cieņas aizskārumu. Biedrības Ētikas padome Sižetu un Sūdzībā norādīto vērtē atbilstoši Biedrības Ētikas kodeksa nosacījumiem.

[8] Ētikas padome pievienojas Medija argumentiem un uzskata Sižetu par pamatotu un veidotu atbilstoši profesionālajiem standartiem. Iepazīstoties ar Situāciju, vairāki Sūdzības iesniedzēja sniegtie argumenti vērtējami īpaši kritiski, piemēram, Sūdzības iesniedzēja centieni norobežoties no savas iepriekšējās darbības ar formāliem ieganstiem, pretenzijas par žurnālista mēģinājumiem iegūt komentāru un argumenti par privātuma aizskārumu. Ētikas padome konstatēja, ka Sūdzības iesniedzējs turpina uzņēmējdarbību, izmantojot likvidētajam uzņēmumam līdzīga nosaukuma uzņēmumu, kas pastāvēja jau Sižeta veidošanas laikā vienlaikus ar jau likvidēto uzņēmumu. Tāpat Sūdzības iesniedzējs joprojām izmanto to pašu zīmolu, ar ko strādāja likvidētais uzņēmums, joprojām izmanto likvidētā uzņēmuma veidoto mājaslapas un sociālo tīklu kontu saturu. Tāpat Sižetā redzams, ka likvidētā uzņēmuma "Facebook" kontu Sūdzības iesniedzējs turpinājis pārvaldīt arī Sižeta tapšanas laikā (izmantojis to, atbildot uz uzdotajiem jautājumiem par mēteļa pasūtījumu iespēju), un tajā joprojām bijusi norādīta e-pasta adrese "Google" domēnā, ko, noprotams, žurnālisti izmantojuši saziņai ar Sūdzības iesniedzēju. Arī nepilnus trīs gadus vēlāk – Sūdzības izskatīšanas laikā tā pati e-pasta adrese joprojām ir norādīta Sūdzības iesniedzējam piederošā uzņēmuma mājaslapas sadaļā, tāpat kā jau likvidētā uzņēmuma nosaukums un reģistrācijas numurs. Acīmredzams arī tas, ka savā darbībā Sūdzības iesniedzējs savu identitāti mērķtiecīgi un publiski bija izmantojis kā uzņēmuma vizītkarti, un joprojām turpina to darīt. Piemēram tā mājaslapā Sūdzības iesniedzēja personai izveidota pat atsevišķa sadaļa. Tādejādi pats Sūdzības iesniedzējs apzināti sašaurinājis savu privātuma robežas.

[9] Lai arī Ētikas padome neuzskata, ka apzīmējums "krāpniecība" Sižetā būtu lietots nepamatoti, tā lietošana ir diskutabla. Medijs skaidrojis, ka šāds apzīmējums izmantots, jo to lietojušas Sižetā intervētās personas, un tā pieminēšana Sižetā atspoguļo šo cilvēku viedokli par notikušo. Ētikas padome secina, ka rakstā šis apzīmējums nav lietots, bet Sižetā lietots divreiz. Pirmo reizi tiešraidē Sižeta pieteikumā raidījuma moderators saka *"Stāsts ir par mētelīti. Mētelīkrāpniece viena mums te ir uzradusies"*. Otreiz tas tiek lietots, ekrāna titrā *"ILZE, nikna par krāpniecību"*, piesakot sievieti, kurai jau vairāk kā gadu nav izdevies ne saņemt pasūtīto mēteli, ne atgūt samaksāto naudu. Ņemot vērā, ka Sižetā ļoti skaidri norādīts, ka policija ir atteikusies ierosināt kriminālprocesu par krāpšanu, ir secināms, ka šis jēdziens Sižetā lietots sadzīviskā nozīmē, norādot uz morāli nepieņemamu rīcību (maldinot, gūstot materiālu labumu, bet nepildot solījumus, neatklājot vai noklusējot svarīgu informāciju u. tml.), nevis kā apgalvojums, ka Sūdzības iesniedzēja būtu veikusi darbības, kas sodāmas saskaņā ar Krimināllikumu.

[10] Ētikas padome aicina medijus pielietot īpašu piesardzību, lietojot apzīmējumus, kas vienlaikus ir juridiski termini saistībā ar krimināli sodāmām darbībām, un rūpīgi izvērtēt tiem alternatīvas.

[11] Ievērojot secināto, Skaidrīte Lasmane, Anda Rožukalne, Guntars Līcis, Raivis Spalvēns, Aleksandrs Mirlins, Toms Ostrovskis balso, ka Medijs NAV pārkāpis Biedrības Ētikas kodeksu.

Ētikas padomē nolemts:

1. Medija rīcībā NAV konstatēti Biedrības Ētikas kodeksa pārkāpumi.
2. Lēmumu paziņot Sūdzības iesniedzējam Medijam.
3. Sūdzētāja vārdu anonimizēt.
4. Lēmumu publicēt Biedrības interneta vietnē un izplatīt informāciju par to atbilstoši Biedrības Statūtu 6.6. punkta noteikumiem.